

6397      Æneste Beh. af Indst. og Forsl. ang. Andr., der have været tilst. Udø. f. Andr.

6398

hvilket den staar i Forbindelse, jo kun udlaane Midlerne mod samme Sikkerhed som den, der gives for Umyndiges Midler. I den Henseende er det altsaa ikke Noget veien. Jeg tror egentlig heller ikke, at man længere siger, at det er umuligt, men man er imod selve Principet, idet man siger, det er uberettiget saaledes at gribe ind i Borgernes personlige Frihed. Har jeg ikke Ret, siger man, til at gjøre med mit, hvad jeg vil? — Det er en yndet Sætning. — Lad Kapitalen kun konkurrere, og lad det, der ikke duer Noget, kun gaa tilgrunde! Jeg holder til en vis Grad af Individualisme, men jeg vil dog sige, at den anførte Sætning er mere en Frase for mig. Samsfundets Ret staar over den Enkeltes, og naar den Enkelte kommer i Strid med Samsfundet, maa han vige for Samsfundet. Vi ville, mine Herrer, komme til at give Love om disse Spørgsmaal paa mangfoldige Punkter, paa hvilke vi for Nar tilbage ikke tænkte, at det var muligt, baade med Hensyn til Kapital og med Hensyn til den personlige Frihed. Det vil ikke vare længe, inden vi se en Lov herom, at der skal være Straf for at vise sig beruset eller fuld, hvad man nu vil kalde det, paa offentlig Gade. Det vil vist ikke vare længe. Om det bliver Lov, tør jeg ikke sige, og derom har jeg heller ikke sagt Noget; men, at der vil komme Lovforslag i saa Henseende, tvivler jeg ikke om. Det vilde jo paa en anden, men tilsvarende Maade ogsaa i saa Fald være et Indgreb i den personlige Frihed, naar man — som det synes mig med Rette — siger: Samsfundet maa værges sig selv mod Overgreb, mod den Udelæggelse, som derved udbreder sig. Det vil ikke vare længe, det er min Overbevisning, inden vi ogsaa se et Lovforslag herinde ikke alene om den offentlige Prostitutions Afskaffelse, men ogsaa om Straf for den hemmelige, forsaavidt man kan faae fat paa den (Afbrydelse af S. Kjær). Ja, det ærede Medlem siger: Gudbevares! (Modsigelse af S. Kjær). Ja, saa veed jeg ikke, hvad det var, det ærede Medlem sagde. (S. Kjær: Jeg sagde: Naar vi kunne faae fat paa den). Ja, naar vi kunne faae fat paa den, skal den straffes; mere kan ikke forlanges. Vi kunne heller ikke straffe Lyvene, naar vi ikke kunne faae fat paa dem, og det kan være meget længe, baade med det grove og mere fine Lyveri; men det lykkes dog tidt, at man, naar Lyvene have drevet det længe, faar

fat paa dem. Men overhovedet, naar man anser Lingen for strafbar, for urigtig mod Samsfundet, sætter man Straf derfor, og saa staa de Paagjældende stemplede af Samsfundet som Forbrydere imod det, og de have Bevidstheden om, at de staa i Strid med Samsfundets Love. Allerede det turde være en ikke ringe Straf at have den Bevidsthed hos sig selv, at man er i Strid med Samsfundet. Man maa altsaa have den Overbevisning — og den har jeg for det Punkts Vedkommende —, at Samsfundet er berettiget til at gribe ind her. Jeg skal nu med nogle Ord begrunde, hvorfor jeg anser det for berettiget til at gjøre det, og jeg føler mig da tillige forvisset om, at man ogsaa vil finde Midler til at finde dem, der gjøre sig skyldige i Lovbrud i saa Henseende, og at ramme dem med den Straf, de fortjene. Der har i mange Nar været Tale om, hvad der kunde gjøres, for at Landbruget kunde komme til at staa noget heldigere, end det gjør. Landbruget har mange Fjender at kæmpe imod og mange Hindringer at overvinde; men jeg tror nok, at de værste Fjender, som Landbruget har, ere Sagførere, Tvangsauktioner og Kommissionærer. Jeg siger ikke, at dette gjælder alle Sagførere eller Kommissionærer, men endel af dem, og deres Fremgangsmaade her ender sædvanligvis med Tvangsauktion. De ere i Reglen Landbrugets værste Fjender. Hvad er nu Indledningen til Tvangsauktion? Hvad er Forspillet, som gaar forud? Enhver af de Herrer kan selv give den Historie omtrent lige saa godt, som jeg kan gjøre det, thi enhver af de Herrer vil have Erfaring i saa Henseende; men jeg skal dog minde derom. Den korte Historie er egentlig den, at den paagjældende Mand først har faaet, hvad han har kunnet faae af Kreditforeningen eller af en og anden Kreditforening. Dernæst er han paa Grund af de mange Omkostninger, som de fleste neppe nok tage med i Beregning ved Kjøbet af en Gien- dom, ogsaa Omkostningerne til Staten — thi der hviler store Skatter paa al Handel og Omsetning — kommen i en større Gjæld, end han fra Først af havde tænkt sig. Saa skal han have flere Penge foruden Kreditforeningens eller foruden Landmandsbankens; thi saalænge man endda bliver ved de bestemte Instituter, er Faren ikke saa stor. Det kan være galt nok endda, at de Paagjældende stadig skulle forrente til disse fuldtud det Laan, de fra Begyndelsen have faaet. Naar han altsaa